

Arviointikertomus 2023

Tarkastuslautakunta 2.5.2024

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano.....	3
1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta vuonna 2023	4
1.2. Sidonnaisuusilmoitus	5
2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi	6
2.1. Strategiset tavoitteet ja kaikkia tulosalueita sitovat tavoitteet vuonna 2023	7
2.1.1. Elinvoimainen kuntaympäristö	7
2.1.2. Maankäyttö ja kuntakuva	9
2.1.3. Hyvinvoivat kuntalaiset.....	11
2.1.4. Talouden tasapaino ja johtaminen	13
2.2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi palvelualueittain 2023.....	15
2.2.1. Konsernipalvelut	16
2.2.2. Elinvoimapalvelut.....	18
2.2.3. Sivistyspalvelut.....	19
2.2.4. Hyvinvointipalvelut	20
2.2.5. Liikelaitokset	21
2.3. Taloudelliset sitovat tavoitteet 2023	23
2.4. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet 2023	25
2.4.1. Limingan Vesihuolto Oy	26
2.4.2. Limingan Asunnot Oy	27
2.4.3. Limingan Kehitys Oy.....	28
2.4.4. Kiinteistö Oy Lakeustalo.....	29
2.4.5. Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	30
3. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot.....	31

1. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on (KuntaL. 121§):

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisenä pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta vuonna 2023

Limingan tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet seuraavat kunnanvaltuuston valitsemat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Jäsenet	Varajäsenet
Hanna Luukinen pj.	Krisse Wickström
Kauko Simuna vpj.	Antti Ylisuutala
Kati Manninen	Antti Nuutinen
Eero Heikkinen	Pirjo Luukinen
Ulla Väättäjä	Juha Lappeteläinen
Harri Juopperi	Marjo Heikkinen

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut tietohallintosihteerinä Raija Karjalainen. Kuntalain mukaisesta tilintarkastuksesta on vastannut KPMG Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Matti Keskitalo. Tilintarkastaja on osallistunut tarvittaessa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunta on jakanut tehtäviä järjestäytymiskokouksessaan ja laatinut tarkastussuunnitelman hallintokuntajaon mukaan. Tarkastuksia on toteutettu mm.

- haastatteluun, osallistumalla ja kutsumalla viranhaltijoita kokouksiin
- tutustumalla toimielinten ja viranhaltijain pöytäkirjoihin ja dokumentteihin
- vierailemalla kunnan eri osastoilla
- yhteistyössä tilintarkastajan kanssa

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2023 aikana kahdeksan kertaa. Tarkastuslautakunnan kokouksissa olivat kuultavana liikelaitosjohtaja/ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut, liikelaitosjohtaja/kunnallistekniikka, sivistysjohtaja, varhaiskasvatusjohtaja, elivoimajohtaja, Ruutikunnat Oy:n toimitusjohtaja, henkilöstö- ja hyvinvointijohtaja sekä liikuntapalvelupäällikkö. Tarkastuslautakunnan jäsenet eivät tehneet tarkastuskäyntejä vuonna 2023.

1.2. Sidonnaisuusilmoitus

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan 2 momentissa tarkoitettun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Limingan kunnan sidonnaisuusrekisteri ja sidonnaisuusilmoitukset löytyvät Limingan kunnan sivulta, seuraavasta osoitteesta: <https://www.liminka.fi/kunta-ja-hallinto/sidonnaisuudet/>. Sidonnaisuusilmoitukset olivat vuoden 2023 lopussa ajantasalla.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

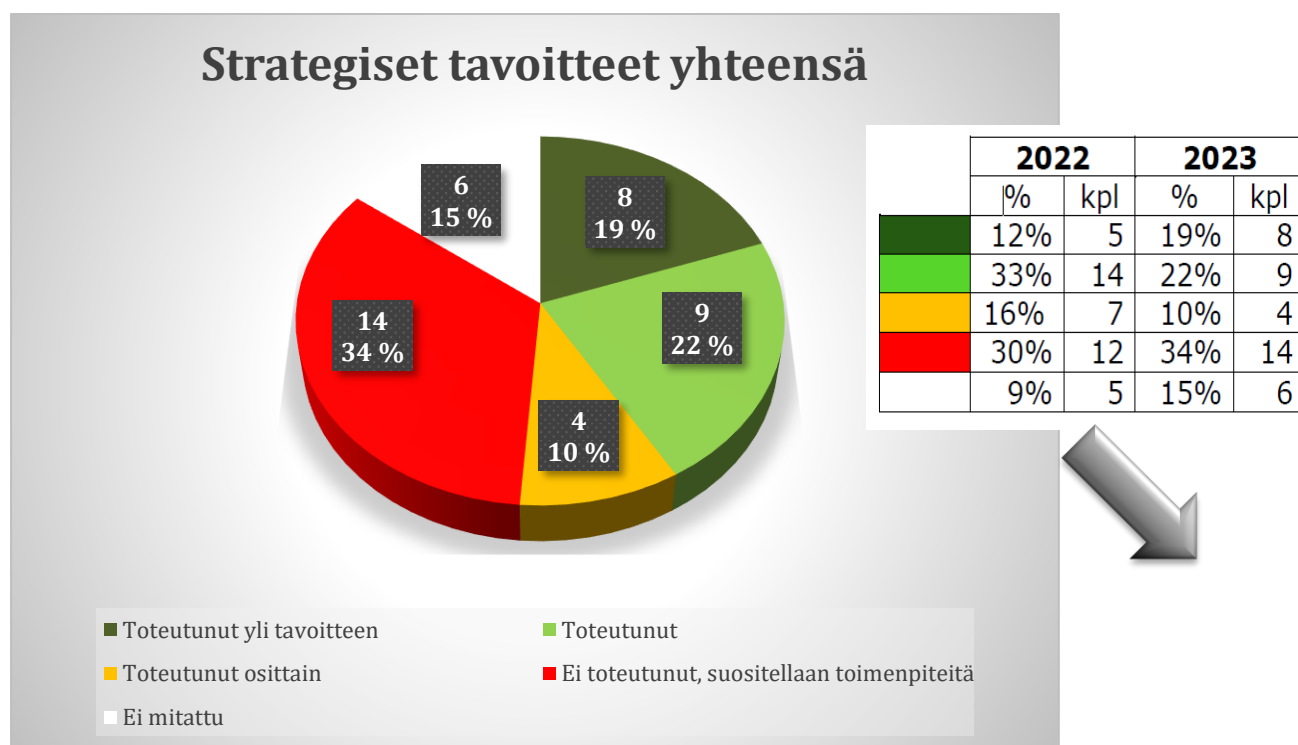
Tilinpäätös ja toimintakertomus -dokumentissa on kuvattu Limingan kunnan strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen. Tässä kappaleessa arvioidaan tarkemmin toteumaa. Kunkin tavoitteen jälkeen kuvataan liikennevalovärein tavoitteen toteutuma, sekä suositellaanko tavoitteen suhteen toimenpiteitä.

Tumman vihreä	Toteutunut yli strategiassa asetetun tavoitteen.
Vihreä	Toteutunut strategiassa suunnitellun mukaisesti.
Keltainen	Toteutunut osittain strategiassa suunnitellun mukaisesti, suositellaan tarkastelua.
Punainen	Ei ole toteutunut strategiassa suunnitellun mukaisesti, suositellaan toimenpiteitä.
Valkoinen	Ei mitattu

Jos tavoite on ollut edellisen vuoden tavoitteissa, näytetään suunta, mihin suuntaan tavoitteen suhteen on kehitytty.

↗	Suunta nouseva
→	Ei muutosta
↘	Suunta laskeva

Strategisia tavoitteita vuonna 2023 on ollut yhteensä 41 kappaletta. Strategiset tavoitteet vuodelta 2022 vertailutietoina taulukoissa.

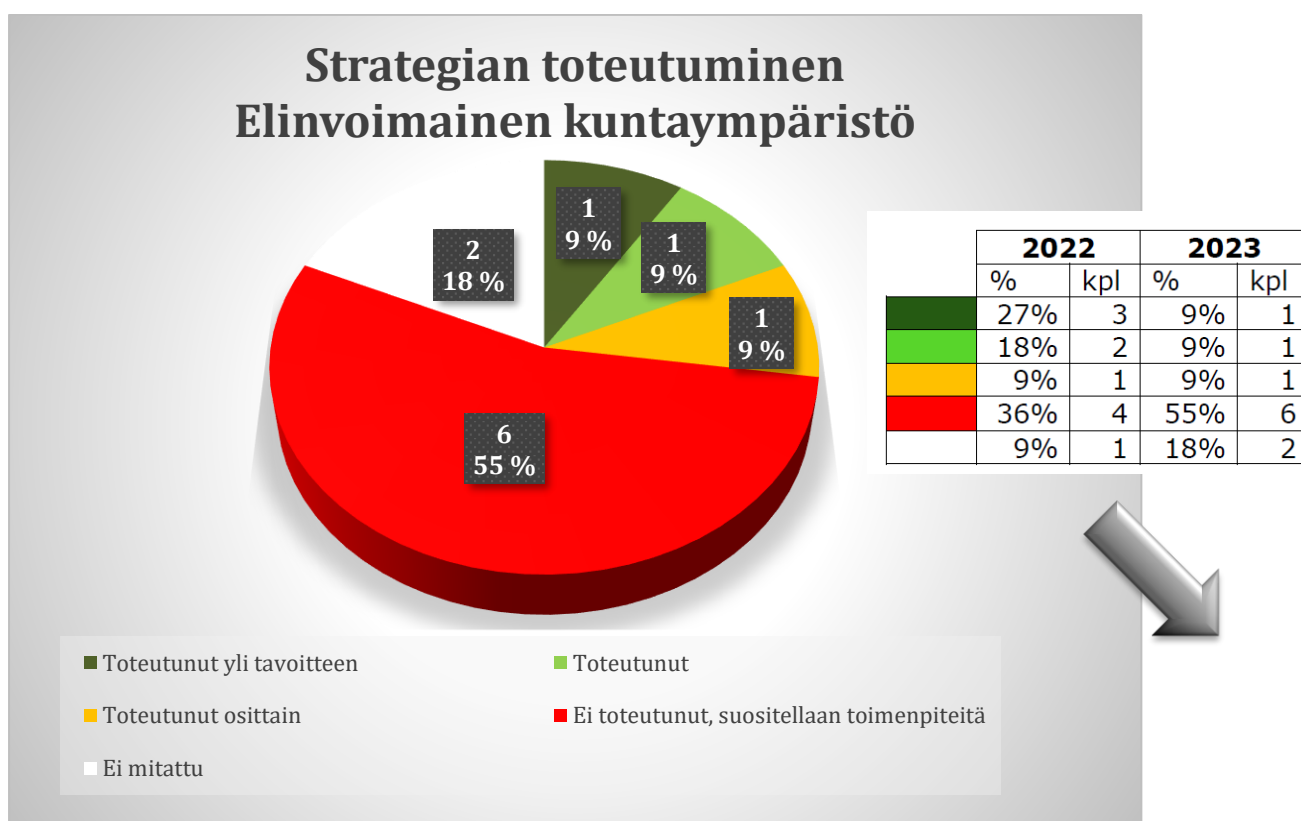

2.1.Strategiset tavoitteet ja kaikkia tulosalueita sitovat tavoitteet vuonna 2023

2.1.1. Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrändi. Profiloidumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa

Alueelle oli asetettu 11 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

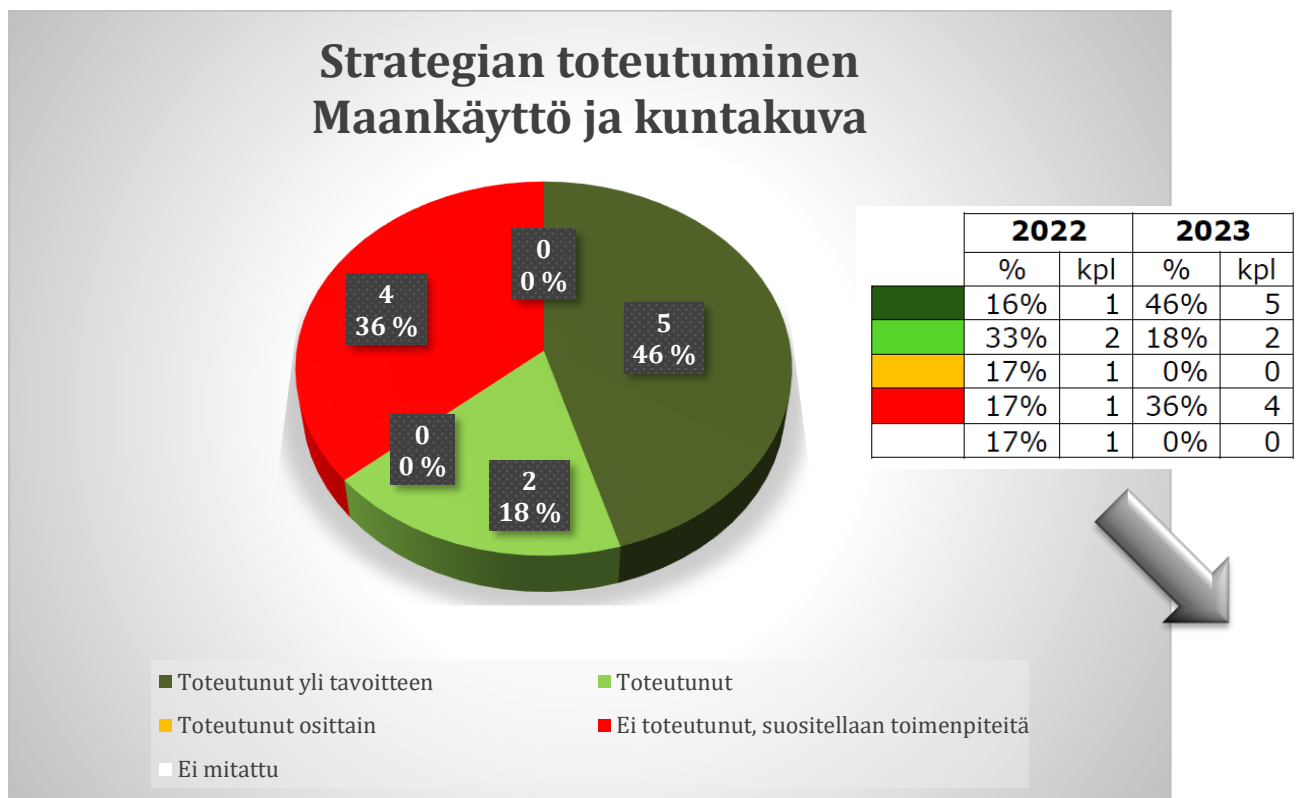
Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Uudet perustetut yritykset yli 70 kpl	Toteutui: 115 uutta yritystä. (2022: 96)	↗
	Vuokratut ja myydyt yritystontit - yli 10 luovutettua tonttia	Ei toteutunut: Ei luovutettuja. (2022: 3)	↘
	Yhteisöverotulojen kehitys – kasvu +20 %	Ei raportoida 2023 (yhteisöveron leikkaus 2023) (2022:9,7%)	
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyysaste alle 5,5 %	Ei toteutunut: 7,5 %. (2022: 6,5%)	↘
	Pitkäaikaistyöttömien määrä alle 35 henkilöä	Ei toteutunut: 59 henk. (2022: 37)	↘
	Nuorten työttömien määrä alle 30 henkilöä	Ei toteutunut: 35 henk. (2022: 37)	↗
	Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista alle 200 000 €	Ei toteutunut: 233 262 € (TP2022: 220 442 €).	↘
Liminka luontomatkaillun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Matkailun Masterplanin toteutumisaste 60 %	Toteutui: 60 % (2022: tavoite 50 % toteutui)	→
	Koulutusvientiryhmät Limingassa (kansainväliset ja kansalliset yöpyjät) - yli 3-5 ryhmää/vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Ei toteutunut: ei ryhmiä. (2022: ei ryhmiä)	→
	Muut matkailuryhmät – yli 3-5 ryhmää/vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Ei toteutunut: satunnaisia ryhmiä. (2022: ei ryhmiä)	→
Pohjois-Suomen vetovoimaisin kuntabrändi	Sijoittuminen vetovoimatutkimuksissa kolmen kärkeen Pohjois-Suomessa	Tutkimusta ei uusittu. (mittausta ei tehty 2022)	

2.1.2. Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Alueelle oli asetettu 11 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

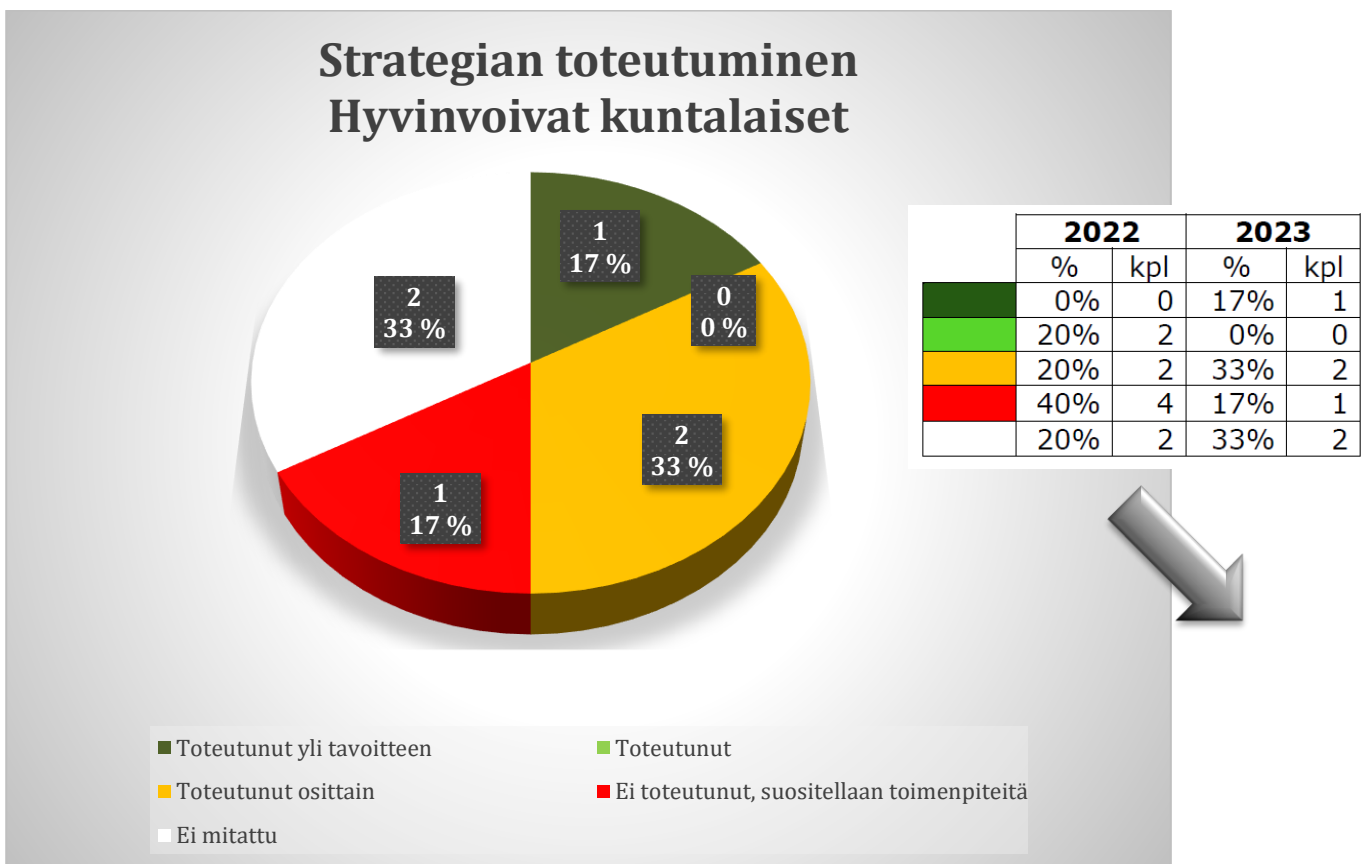
Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Tonttireservi (kaavallinen valmius) asuntotontit 120 kpl ja	Toteutui: 207 kpl (2022: 160)	↗
	yritystontit 20 kpl, joista rakentamiskelpoiset asuntotontit 60–70 kpl ja	Toteutui: yli 100 kpl (2022: 55)	↗
		Toteutui: 112 kpl (2022: 118)	↘
	yritystontit 20 kpl	Toteutui: yli 40 kpl (2022:20)	↗
Kunnan muuttotase on positiivinen	Muuttotase positiivinen	Ei toteutunut. Kuntien välinen nettomuutto: yht. -103 (negatiivinen) - Q1: -22 henk. - Q2: +18 henk. - Q3: -87 henk. - Q4: -12 henk. (2022: -32)	↘
Kunta-keskuksen vetovoima kasvaa	Liike-, toimitila- ja asuinrakentamisen kasvattaminen sekä tyhjien liiketilöiden väheneminen kuntakeskuksessa. Kuntakeskuksen ja Tupoksen asukasluku + 40 asukasta/vuosi ja yli 5 uudisrakennushanketta	Ei toteutunut, toteuma -5 asukasta. Ei toteutunut, yksi rivitalo-hanke keskustassa. (2022: kasvu asukasmäärän kasvu 49, alle 5 uudisrakennushanketta)	↘
Saavutettavuus ja liikenne-yhteydet paranevat	Joukkoliikenteen nousijamäärät: käyttäjien määrä kasvaa	Toteutui, kasvu 18 %.	↗
	MAL-hankkeet: kunnasta vähintään yksi hanke hyväksytty suunnitelmaan.	Ei toteutunut. (2022: Ruutikankaan liittymän rakentaminen)	↘
	Lähijunayhteys ja kaksoisraide – lähijunaselvitys hyväksytty ja kaksoisraiteen suunnittelua jatketaan vuonna 2023	Toteutui: Pääsuunnitelman hyväksyntä 4/2024. Toteutui: suunnittelu edelleen käynnissä.	↗

2.1.3. Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Alueelle oli asetettu 6 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

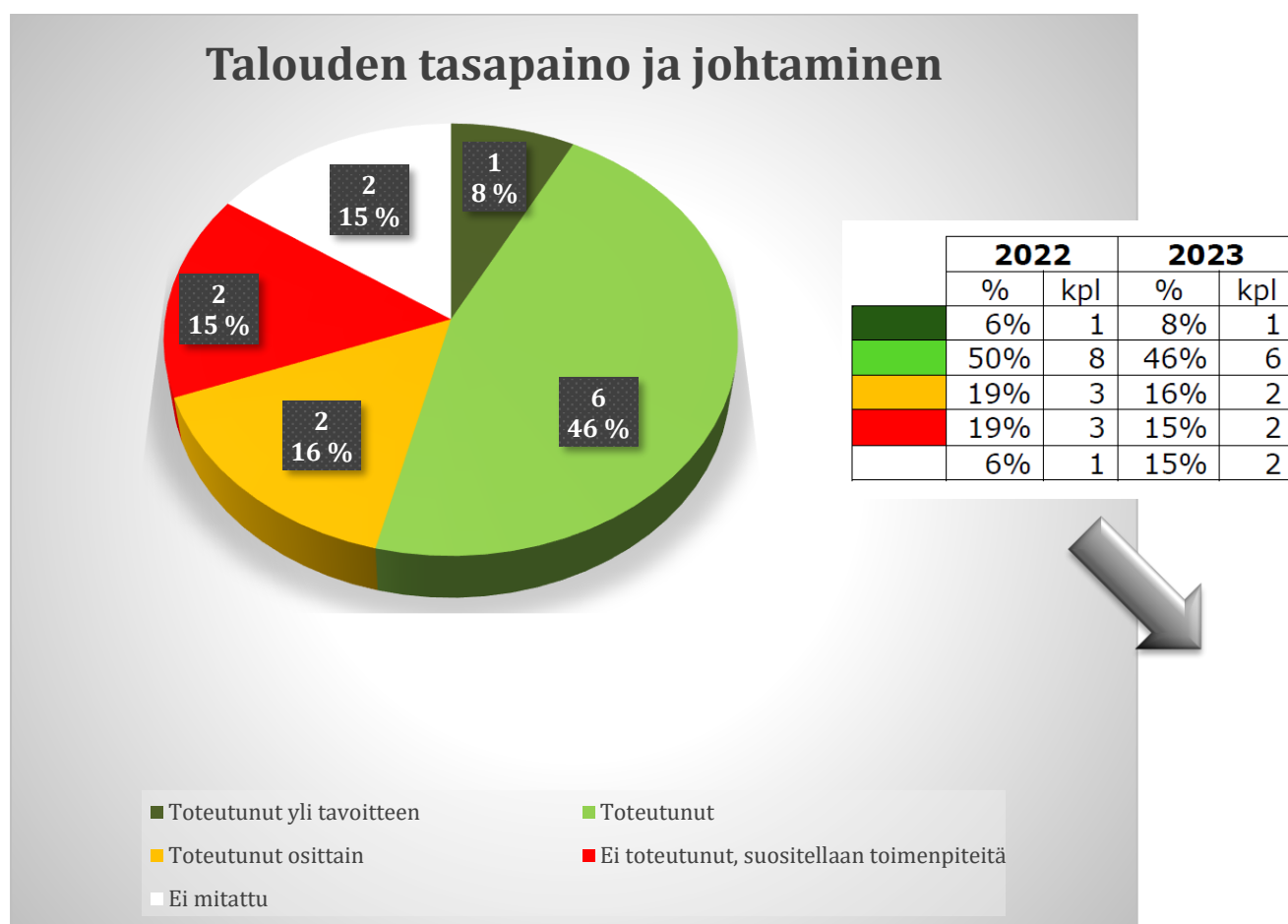
Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Hyvinvointikertomuksen tavoitteiden toteuttaminen	Lasten ja nuorten vapaa-ajan liikkuminen – tilanne paranee kouluterveyskyselyssä 2023	Ei toteutunut. (2022: kyselyä ei tehty)	
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Kuntalaisten kokema hyvinvointi kuntalaiskyselyssä - 65 % kuntalaisista arvioi hyvinvointinsa hyväksi tai erittäin hyväksi	Kyselyä ei toteutettu 2023. (2022: toteutui, osallistuva budjetti)	
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-kuntana	Keskeisten tapahtumien kävijämäärät - Kävijämäärät kasvavat vuosittain	Toteutui. Heikki Sarvela-salin tapahtumien lipunmyynti ollut hyvä ja tapahtumat ovat houkuttaneet Liminkaan väkeä myös muista kunnista. Museoalueella tehtiin kävijäennätys (2800 henkeä), LimmiFest saavutti myös ennätyksensä n. 700 osallistujaa. (2022: tapahtumat yht. n.5000)	↗
	Virkistysalueiden kehittämissuunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa - Rantakylän ja Ruutikankaan virkistysalueiden masterplanin mukainen toimeenpano	Rantakylän osalta toimeenpano ei ole edennyt. Ruutikankaan osalta toimeenpanovastuu on siirtynyt Ruutikunnat Oy:lle. (2022: ei toteutunut)	↗
	Uusien lasten, nuorten ja perheiden tapahtumat – 2 uutta tapahtumaa vuoden 2023 aikana	Ei toteutunut. Nykyisellä henkilöresurssilla ei ole mahdollista tehdä omia lisätapahtumia.	→
	Limingan kulttuurin merkkihenkilöiden brändäminen (Ojanperä, Lampi, Tuori ja Krankka) – suunnitelmatyö aloitettu	Toteutui osittain. Kirjailija Tuomo Pirttimaan näytelmä Abraham Ojanperästä ja Katri Tuorista on tarkoitus esittää kesäteatteriesityksenä 2026. Katri Tuorin elämäntyöhön perustuva Katrin huone -näyttelyn sijoittamisesta Aappolan palvelijantalon on tehty kustannuslaskelma ja avustumahdollisuuksia selvitetään. Vilho Lampi-kulttuurikeskuksen suunnittelu on edelleen työn alla.	→

2.1.4. Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus.

Alueelle oli asetettu 13 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

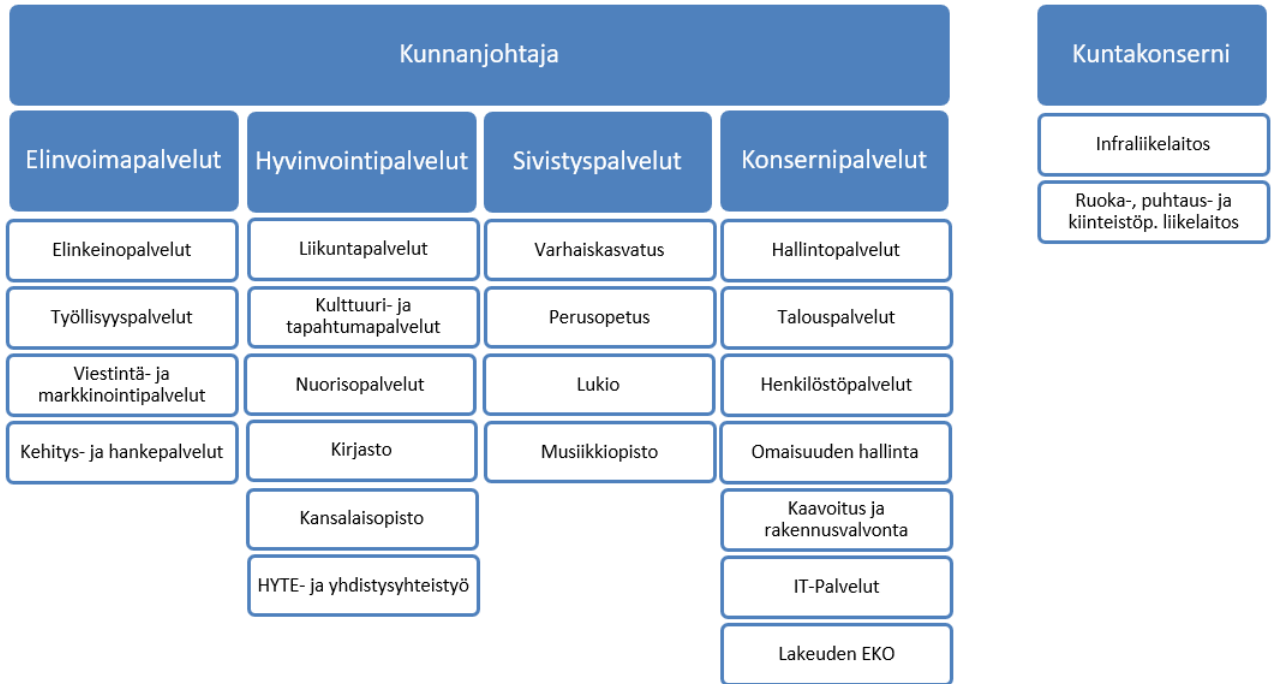

Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toimintakatteen kasvu </= verorahoituksen kasvu	Ei pystytty mittaamaan vuoden 2023 aikana.	
	Investointien tulorahoitus yli 60 %	Toteutui: 73,2 %.	→
	Konsernin lainamäärä €/asukas alle koko maan keskiarvon	Toteutui, konsernin laina-määrä 4 143 €/as. (koko maan 2022 keskiarvo 7 840 € / as.).	→
	Vuosikate kattaa poistot	Ei toteutunut (vuosikate 3,3 milj. € vs. poistot 4,2 milj. €). (2022: ei toteutunut)	→
	Taseessa on ylijäämää	Toteutui: ylijäämää 12 milj. €. (2022: toteutui)	→
Omistaja-ohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa	Omistajapoliittisen linjausten toteutuminen	Etenee pääosin suunnitellusti. Linjaukset vaativat päivittämistä (KV 12.11.2018).	→
	Omistajaohjauskustelut vähintään 2 x /vuosi	Toteutui. (2022: toteutui osittain)	↗
	Yhtiökohtaisten tavoitteiden toteutuminen	Ei toteutunut. (2022: toteutui osittain)	↘
Hyvinvoiva, osaava ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolojen määrä alle 15 pv/tt	Ei toteutunut, 17,5 pv /työntekijä. (2022: 21,4)	↗
	Keskimääräinen eläköitymisikä yli 64 vuotta	Toteutui, keskimääräinen eläköitymisikä on 65 vuotta. (2022: 64v)	↗
	Henkilöstön työhyvinvointi paranee	Työhyvinvointia kuvaavaa mittaria ei ole. (henkilöstökyselyä ei tehty 2022)	→
	Henkilöstön osaaminen - Henkilöstön osaamisen kehittyminen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelman toteutuminen.	Toteutui suunnitelman mukaisesti. (2022: toteutui)	→
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Jokainen yksikkö viestii toiminnastaan vähintään 1 x /viikko	Toteutui. (2022: toteutui)	→

2.2.Tavoitteiden toteutumisen arviointi palvelualueittain 2023

Limingan kunnan toiminta jakaantuu palvelualueisiin

- elinvoimapalvelut
- hyvinvointipalvelut
- sivistyspalvelut
- konsernipalvelut

Palvelualueet voivat jakaantua edelleen palveluyksiköihin. Palvelualueiden lisäksi henkilöstöorganisaatioon kuuluvat ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos sekä kunnallistekniikka -liikelaitos.

2.2.1. Konsernipalvelut

Konsernipalveluihin kuuluvat johtaminen, maankäyttö ja omaisuuden hallinta, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, yhteistoimintaosuudet, talouspalvelut, IT-palvelut ja konsernipalveluiden hankkeet.

- ✓ Talouden tasapainotus on aloitettu ja sitä on tärkeä jatkaa.
- ✓ Raideyhteyssuunnitelman suhteen on tärkeää huomioida kaikki päätökset, jotka toteutumiseen ja etenemiseen vaikuttavat välillisestikin. Suositellaan pidettävän korostetusti esillä kaiken päätöksenteon yhteydessä myös välillisesti asiaan vaikuttavissa päätöksissä ja muistutetaan välillisesti asiaan vaikuttavien päätösten kohdalla niin luottamushenkilöitä, kuin viranhaltijoita riippuvuudesta raideyhteyssuunnitelmaan. Huomataan myös, että raideyhteyden toteutuminen mitä todennäköisimmin auttaisi myös toisen strategisen tavoitteen toteutumisessa, asukasluvun takaisin noususuuntaan kääntämisessä.
- ❖ Luovutettujen tonttien tavoitemäärä ei ole ollut suuri, mutta sitä ei kuitenkaan saavutettu.

- ? Tavoitteiden toteumassa käy selkeästi ilmi, että fasilitteettien osalta tavoitteet on saavutettu hyvin. Meillä on toteutunut hyvin tonttitarjonta ja niille infran rakentaminen niin kotitalouksia, kuin yrityksiäkin varten. Tavoitteita ei kuitenkaan ole saavutettu luovutettujen kotitalous- tai yritystonttien suhteen. Ajat ovat olleet maan laajuisesti hankalat, mutta senkin huomioon ottaen tulos ei ole hyvä. Tulosten perusteella näyttää siltä, että seuraavana on tarve panostaa kaikin keinoin tonttien myyntiin ja vuokraukseen. Tällä hetkellä infran luontiin on sitoutunut pääomaa, mutta siitä ei olla päästy saamaan tuottoa ja tuloksia uusien yritysten tai kuntalaisten muodossa. Mitkä ovat lyhyen (1 – 3 v) ja pitkän tähtäimen (5 – 7 v) toimet strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi näiltä osin? Miten tavoitteiden etenemistä seurataan? Onko seurantaan nimetty vastuutehtävä tai organisaatio?
- ? Kiinteistö Oy Lakeustalon taloudellinen tilanne on huono ja ennusteissakin se näyttää huonolta. Edellisellä kaudella on tilanteen kohentamistoimenpiteenä korotettu vuokria. Miltä vaikutukset näyttävät tämän suhteen? Edellisessä arviointikertomuksessa pyydettiin lyhyen ja pitkän tähtäimen suunnitelmia, pyydämme niitä uudelleen. Onko arvioitu tarvetta omistajaohjaukselle?
- ? Toimintakertomuksessa mainitaan, että työhyvinvointia kuvaavaa mittaria ei ole käytössä. On olemassa erilaisia mittareita, joilla työhyvinvointia voidaan mitata. Olisiko tarpeellista tai hyödyllistä ottaa mittarit käyttöön? Toteuma on hyvä niiltä osin, että sairauspoissaolot ovat vähentyneet ja eläkeikä nousut.
- ✓ On hyvä, että digitalisaation hyödyntämistä jatkettu edelleen mm. luottamushenkilöiden sähköinen allekirjoituspalvelu, henkilöstön digituen kehittäminen (mm. digitutorointi).

2.2.2. Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalveluihin kuuluvat elinkeino-, viestintä-, markkinointi-, työllisyys-, kehittämisen ja hanketoiminnan palvelut.

- ? Liminkaan on tullut 115 uutta yritystä, joten tämän osalta strategisten tavoitteiden täyttämässä on onnistuttu hienosti. Yritystonttien markkinointi ei kuitenkaan ole tuottanut tulosta, tavoitteita ei ole saavutettu. Onko markkinointikeinoja tarkasteltu ja onko niissä suunnitelmaa painottaa lisää myös tiloja vaativien yritysten saamiseksi Liminkaan?
- ✓ Pyörällä kuuhun -hanke – Liminkaan saatu uusia "Welcome Cyclist" -matkailuyrityksiä. Tämän kaltaisia kestävän kehityksen hankkeita tulisi tukea ja kehittää mahdollisuuksien mukaan jatkossakin.
- ? Tavoitteena on ollut saada Limingan luontomatkailu kärkikohteeksi, mutta toteuma näyttää nyt nolaa. Miten matkailijaryhmien vierailut lasketaan, mitä lukuun nyt huomioidaan mukaan? Ilmeisesti muiden toimijoiden ryhmiä ei huomioida laisinkaan? Onko tämä mittari nyt tarkoituksenmukainen ja mikä tämän mittarin asettamiselle on ollut juurisyy?
- ? Pitkäaikaistyöttömien määrä on kasvanut, mutta nuorten työttömien määrä vähentynyt. Onko suunnitella toimenpiteitä pitkäaikaistyöttömien määrän vähentämiseksi? Limingan työttömyysaste on kuitenkin pysynyt edelleen maakunnan alhaisimpien työttömyysasteiden joukossa.
- ? Elivoimaisen kuntaympäristön tavoitteista on toteutunut vain 18 %, 55 % ei ole toteutunut ollenkaan, lopuista osa on toteutunut tai niitä ei ole mitattu. Näiden perustella strategiset tavoitteet eivät toteudu. Mitä toimenpiteitä tavoitteen toteuttamiseksi tullaan tekemään?
- ✓ KASVA-hanke aloittanut ja vastaa kiertotaloustoiminnan kehittymisestä alueella. Hanke kuulostaa lupaavalta. Se kannustaa yrityksiä ja tutkijoita kehittämään uusia innovaatioita ja ratkaisuja, jotka todennäköisesti parantavat alueen kilpailukykyä ja luovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

2.2.3. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut koostuu varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukiokoulutuksesta ja musiikkiopiston palveluista.

? Liminka tarjoaa kaksikielistä opetusta esiopetuksesta lukion loppuun saakka. Olisiko tämän hyvä hyvinvoinnin strateginen mittari?
✓ Vuonna 2023 on tehty hyvä pohjatyö lapsiystävällinen kunta -sertifikaatin hakemiseksi. Tämä tulisi ottaa huomioon kuntabrandissa ja hyödyntää tehokkaasti.
? Talousarvio ylittyi: Tähän vaikuttanut mm. lukio-opiskelijoiden siirtyminen oppivelvollisuuden piiriin, lukion nelisarjaistuminen, palkankorotukset sekä musiikkiopiston siirtyminen sivistyspalveluihin. Millä tavalla huomioidaan tästä saadut kokemukset seuraavaa talousarviota tehdessä?
? Hali-harrastustoiminnan kautta saatu peruskoululaiset harrastusten pariin. Millä tavalla tulokset näkyvät?
? Mitä yhteistyötä tehdään hyvinvointialueen kanssa? Opiskeluhoitopalveluiden saamisessa haasteita, perhekeskustoiminta jäänyt kesannolle.
? Subjektiiivinen varhaiskasvatusoikeus on lisännyt päiväkotipaikkojen kysyntää. Onko päivähoitopaikkojen tarve ja kysyntä tällä hetkellä tasapainossa? Miltä tulevaisuus näyttää?

2.2.4. Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut koostuvat nuoris-, liikunta-, kirjasto- kulttuuri- ja kansalaisopistopalveluista.

- ? Mistä hyvinvointi muodostuu? Tällä hetkellä hyvinvointia kuvaavissa strategissa tavoitteissa on mukana vain vapaa-ajan palvelut. Mittareiden mukaan tilanne näyttää erittäin huonolta, mikä ei kuitenkaan vastaa muuten yleistä tuntumaa Limingassa. **Tavoitteista vain 17 % on täysin toteutunut.** Ehdotetaan pohtimaan myös sellaisia mittareita, jotka eivät keskittyisi pelkästään joillekin vapaa-ajan palveluille. Voisiko hyvinvoinnin mittareina olla esimerkiksi koulukiusaamisen vähentyminen, koululaisten hyvinvointiin liittyvien tilaisuuksien järjestäminen, syrjäytymisen ehkäiseminen, oppivelvollisuuden laiminlyöjien määrän vähentyminen tai muita vastaavia. Vapaa-ajan toiminnot ovat erittäin tärkeitä, mutta vähintään yhtä tärkeää on, että kaikenikäisten kuntalaisten osallisuus yhteiskuntaan on muutenkin kunnossa.
- ? Hyvä, että nuorisokahvila on avattu. Minkälainen käyttöaste ja kävijämäärät on saavutettu? Minkälaiset tavoitteet käyttöasteelle ja kävijämäärälle on asetettu?
- ✓ Heikki Sarvela -salin käyttöönotto loi puitteet laadukkaiden kulttuuritapahtumien järjestämiselle. Museoalueella lisää kävijöitä. Tältä osin strateginen tavoite täyttynyt.
- ? Kirjaston lainausmäärät kasvoivat - Tupoksen kirjasto avoinna ensimmäistä kertaa koko vuoden, e-aineistoihin panostaminen näkynyt lainausluvuissa. Voisiko lainausmäärät olla strategisena tavoitteena? Tämä olisi helposti mitattavissa oleva.
- ? Onko tapahtumien järjestäminen kunnan tehtävä? Nykyisillä henkilöstöresursseilla ei ole mahdollista. Voisiko kunta pikemminkin toimia mahdollistajana muille tahoille, jotka järjestävät tapahtumia?

2.2.5. Liikelaitokset

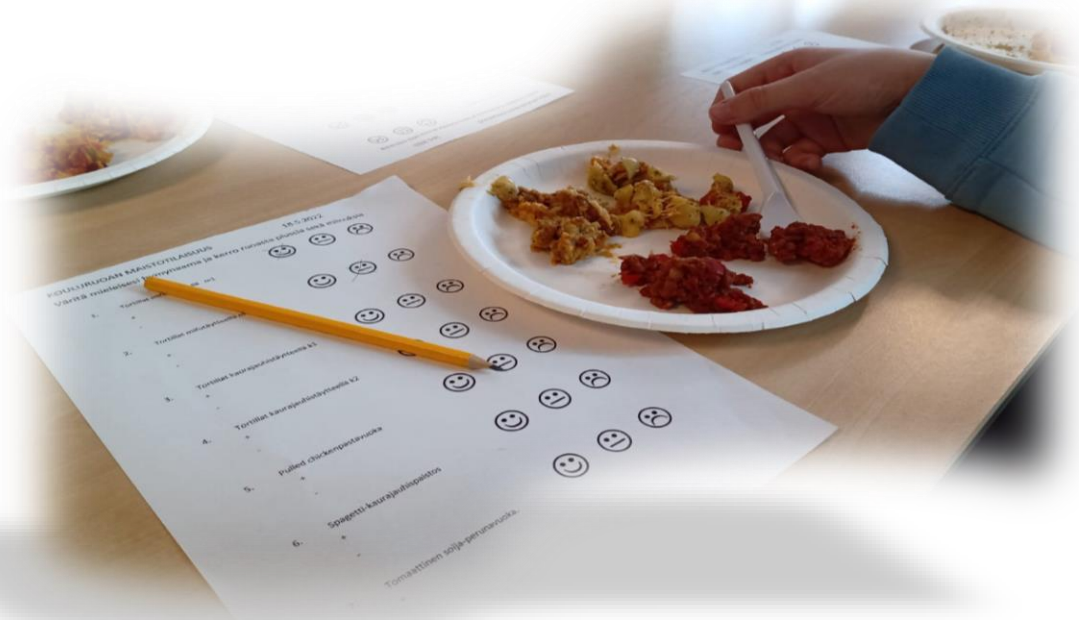
Liikelaitoksiin kuuluvat kunnallistekniikka liikelaitos sekä ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos. Kunnallistekniikka liikelaitoksen tehtävänä on omistajan linjauksen mukaisesti rakentaa, suunnitella, kehittää ja ylläpitää liikenneväylät, puisto- ja muut yleiset alueet, luontoharrastuskohteet ja ulkoliikuntapaikat sekä tuottaa paikkatietopalveluja. Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan eri toimipaikkojen ja asiakasryhmien tarvitsemat ruoka-, puhtaus- ja tilapalvelut taloudellisesti sekä asiakkaan toiminta ja tarpeet huomioiden.

- ? Paljonko on teiden kunnossapitoon ja korjaukseen käytetty summa vuonna 2022 prosentteina verrattuna kokonaistarpeeseen (katuinventoinnin tulos)? Onko olemassa koko kuntoinventoinnin kattava pitkän tähtäimen korjaussuunnitelma-aikataulu? Tässä tarkoitetaan karkeaa suunnitelmaa, millä summalla kunakin vuonna korjauksia tulisi tehdä, kunnes kuntoinventoinnin mukaiset korjaukset ovat riittävän ajoissa tehty.
- ? Kunnallistekniikan rakentamisen tehokkuudesta teetetty Ankkurilahden rakentamisen kustannus selvitys - tarkoituksena oli selvittää liikelaitoksen urakoinnin kustannustehokkuus verrattuna vastaavan hankkeen toteutusta urakoitsijalla kokonaisurakkana. Onko selvitys tehty ja minkälaiset tulokset siitä saatiin?
- ? Liikenneturvallisuuksia on kehitetty mm. hankkimalla nopeusnäyttöjä. Saako nopeusnäyttöjen dataa hyödynnettyä, näkykö nopeuksien muutosta näyttöjen toiminta-ajalla?
- ✓ Kukkapuupuisto Karintien alueelle on kuntalaisia yhdistävä hanke. Hanke lisää yhteisöllisyyttä ja ympäristön viihtyvyyttä.

- ✓ Omistajaohjauksen mukaisesti puhtauspalveluissa arvioitu oma tuotanto vs. kilpailuttaminen – palautettiin omaksi tuotannoksi. Esimerkillistä toimintaa mittausten ja sen tulosten hyödyntämisen osalta.
- ✓ Ruokakasvatushanke ja ruokahävikin vähentäminen. Aiheesta yleisesti on uutisoitu myös valtakunnallisesti ja on erittäin hyvä, että Limingassa on oltu aktiivisia tärkeän asian suhteen. Koululaisten ruokailu vaikuttaa koululaisten jaksamiseen ja hyvinvointiin kokonaisvaltaisesti.
- ? Robotiikan hyödyntämisen jatkaminen. Hyvä, että myös tällä saralla seurataan aikaa ja testataan uudenlaisia ratkaisuja. Minkälaisia suunnitelmia on robotiikan hyödyntämisen jatkamiselle?
- ✓ Käyttönoeetut kiinteistöjen tarkastuskierrokset ja energiansäästö ovat säästöä pidemmällä aikavälillä. Hyvä ja laadukas kiinteistöhoito jatkaa rakennusten elinkaarta. Tarkkailu vaikuttanee myös sisäilman tarkkailuun ja sen kunnossapitämiseen, joka on erittäin tärkeä asia.

2.3. Taloudelliset sitovat tavoitteet 2023

Limingan kunnan talousarvio jakaantuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosaan sekä investointi- ja rahoitusosaan. Valtuuston hyväksymän talousarvioasetelman mukaan käyttötalousoosassa palvelualueita sitoo toimintakate (=ulkoiset nettomenot) sekä liikelaitosten sitova tavoite liikeylijäämä/-alijäämä ja tulosalueet toteutuivat seuraavasti:

Talousarvio 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Konsernipalvelut	Talousarviota huonompi 87 000 €
Elinvoimapalvelut	Talousarviota parempi n. 7000 € (Lisämäärärahaa haettu n. 23 000 €)
Hyvinvointipalvelut	Talousarviota huonompi n. 14 000 € (Lisämäärärahaa haettu n. 75 000 €)
Sivistyspalvelut	Talousarviota huonompi n. 11 000 € (Lisämäärärahaa haettu 838 630 €)
Tilintarkastus / Tarkastustoimi	Talousarviota huonompi n. 11 000 €
Kunnallistekniikka liikelaitos	Talousarviota parempi 49 000€
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos	Talousarviota parempi 2000€ (Lisämäärärahaa haettu 498 000€)

Huomioita:

- Tapahtumatuotanto siirtyi elivoimapalveluista hyvinvointipalveluiden yksikköön
- Limingan seudun musiikkiopisto siirretty sivistyspalveluihin
- Ala-Temmeksen koulun purkukustannukset siirretty konsernipalveluihin

Talousarvion laadinnan lähtökohdaksi asetettiin seuraavat taloustavoitteet:

	<i>Tavoite</i>	<i>Toteuma 2023</i>	<i>Erotus</i>	<i>Arvio</i>
<i>Vuosikate</i>	Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot	Vuosikate 3,3 milj. euroa Poistot 4,2 milj. euroa	Tilikauden tulos -0,9 milj. euroa	Tavoite ei toteutunut
<i>Toimintakatteen kasvu</i> <i>Verorahoituksen kasvu</i>	Toimintakatteen kasvu pienempi kuin verorahoituksen kasvu = tulot kasvaa nettomenoja nopeammin	Ei voida tarkastella v. 2023 Tehtävien siirto Pohteelle – myös valtionosuudet, tulo/yhteisövero siirtyivät näiltä osin Pohteelle		Ei voida tarkastella

<i>Konsernin lainamäärä</i>	Konsernin lainamäärä ei kasva yli maan keskiarvon.	Konsernin lainamäärä 4143 €/asukas (Mannersuomen keskiarvo 7840 €/asukas)	Lainamäärä pienentyi maakuntauudistuksesta johtuvan konsernin koon pienentymisen johdosta 790 €/asukas	Tavoite toteutui
<i>Taseen ylijäämä</i>	Taseessa on ylijäämää	Taseessa ylijäämää 12 milj. euroa		Tavoite toteutui

Toimintakatteen toteuma oli 100,1% vuonna 2023. Tilikauden tulos oli -875 249 € ja tilikauden ylijäämä oli posteroeron muutoksen 983 736 € ja investointivarausten vähentämisen 1 600 000 € jälkeen 1 708 487€.

Yhteenvetona voidaan arvioida taloudellisten tavoitteiden toteutuneen osin talousarvion mukaisesti. Tilikauden tulos on heikentynyt.

2.4. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet 2023

Liminka – konserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt:

Tytäryhteisöt

- Limingan Vesihuolto Oy
- Limingan Asunnot Oy
- Limingan Kehitys Oy
- Kiinteistö Oy Lakeustalo Liminka
- Kiinteistö Oy Limingan Vanamo

- Kuntayhtymät
- Oulun seudun koulutuskuntayhtymä (OSEKK)
- Pohjois-Pohjanmaan liitto

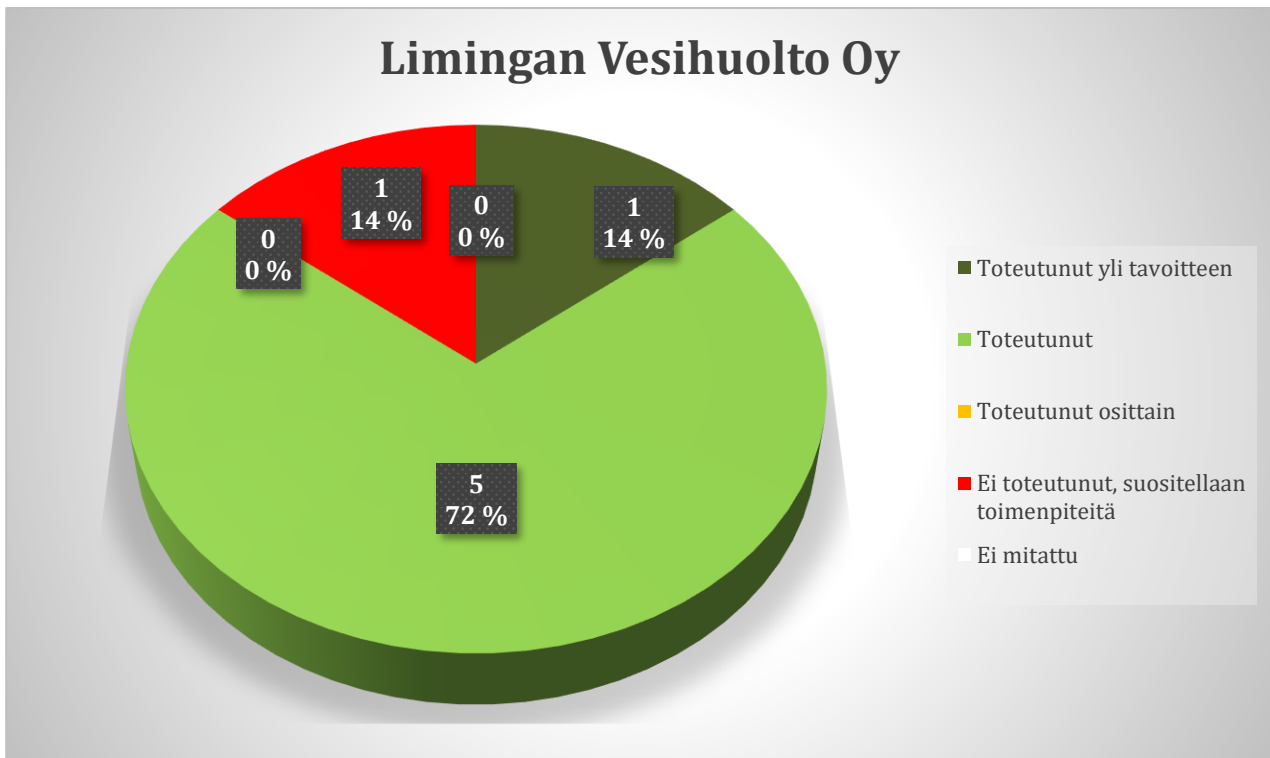
Valtuuston asettamat tavoitteet	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Toimintatuotot/toimintamenot % > 30	19,4 %, ei toteutunut (2022: 27,6)
Vuosikate/Poistot % > 100	78,3 %, ei toteutunut (2022: 89,5)
Omavaraisuusaste % > 50	49,3 %, lähes tavoitteen mukainen (2022: 44,1)
Suht. velkaantuneisuus % < 60	99,0 %, ei toteutunut (2022: 72,1)
Lainamäärä €/asukas < 4 000	4143 €/asukas, lähes tavoitteen mukainen (2022: 4928)

Kuntakonsernille asetut taloudelliset tavoitteet jäivät toteutumatta vuonna 2023.

2.4.1. Limingan Vesihuolto Oy

Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Toteutui 104504€ (2022: 202841 €)	↘
Toiminnan tuotot / toiminnan kulut %	> 100	Toteutui 149% (2022: 60%, tavoite +)	↗
Investointien tulo-rahoitus %	> 80	Ei toteutunut 66 % (2022: 57%)	↗
Omavaraisuus-aste %	> 40	Toteutui 59% (2022: 57%, tavoite > 50)	↗
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	Toteutui 2,7% (2022: 2,9)	→
Vesihuollon maksujen taso kilpailukykyinen		Valtakunnallisen keskitason alapuolella	→
Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus turvattu		100 %/ 100 %	→
Talous vs. investoinnin tasapainossa		TP2023 toteutui	

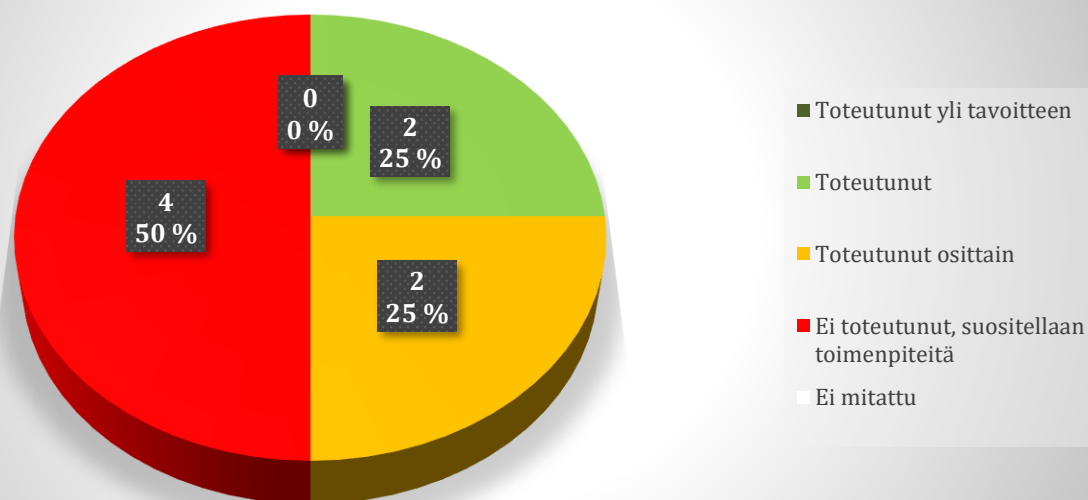

2.4.2. Limingan Asunnot Oy

Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Ei toteutunut -185380,93€ (2022: -684,06€)	↘
Omavaraisuusaste %	> 50	Ei toteutunut 48,3 % (2022: 50,6%)	↘
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	Ei toteutunut -5,2 % (2022: 5,2%)	→
Vuokra-asuntojen vuokrausaste %	> 95	Ei toteutunut 90,6 % (2022: 85,9 %)	↗
Tyhjillään olevien asuntojen määrä %	< 2	Ei toteutunut 9,4 % (2022: 14,1%)	↗
Vuokra-asuntojen tarjonta vastaa kysyntää		Ara-indeksin (10,9) mukaan asunnoissa lievää ylitarjontaa 2022. Vuonna 2023 kysyntä jonkin verran lisääntynyt.	↘
Raportointi kiinteistöjen kunnosta ja korjausvelan määrästä		Kiinteistöjen kunto ja korjaustarpeet arvioitu kuntoarvioiden ja PTS:n pohjalta. Korjausinvestoinneissa (1050866 €) suoritettu mm. piharemontteja, lämmitysjärjestelmämuutos sekä huoneistoremontteja.	→
Vuokrataso on seudullisesti kilpailukykyinen		Keskivuokra ARA 11,98 €/m ² (Kempele 11,61, Oulu 11,57).	→

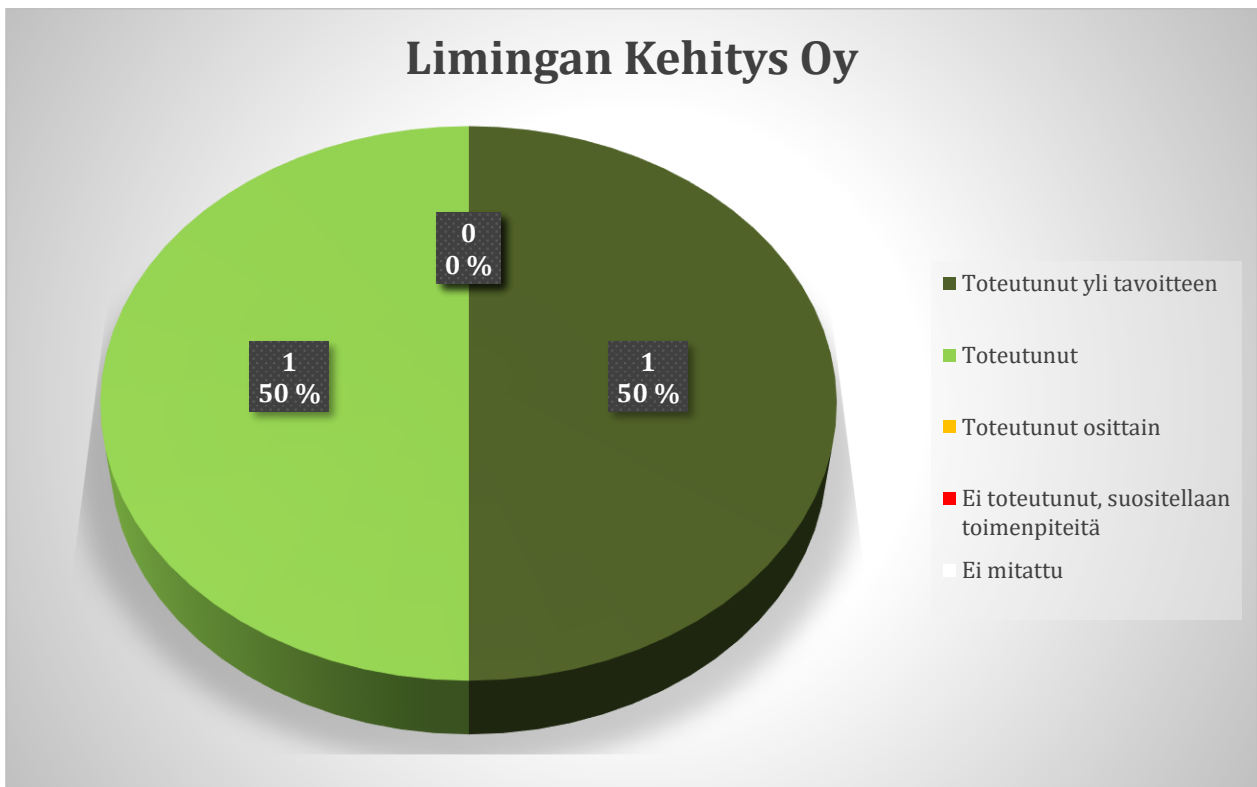
Limingan Asunnot Oy

2.4.3. Limingan Kehitys Oy

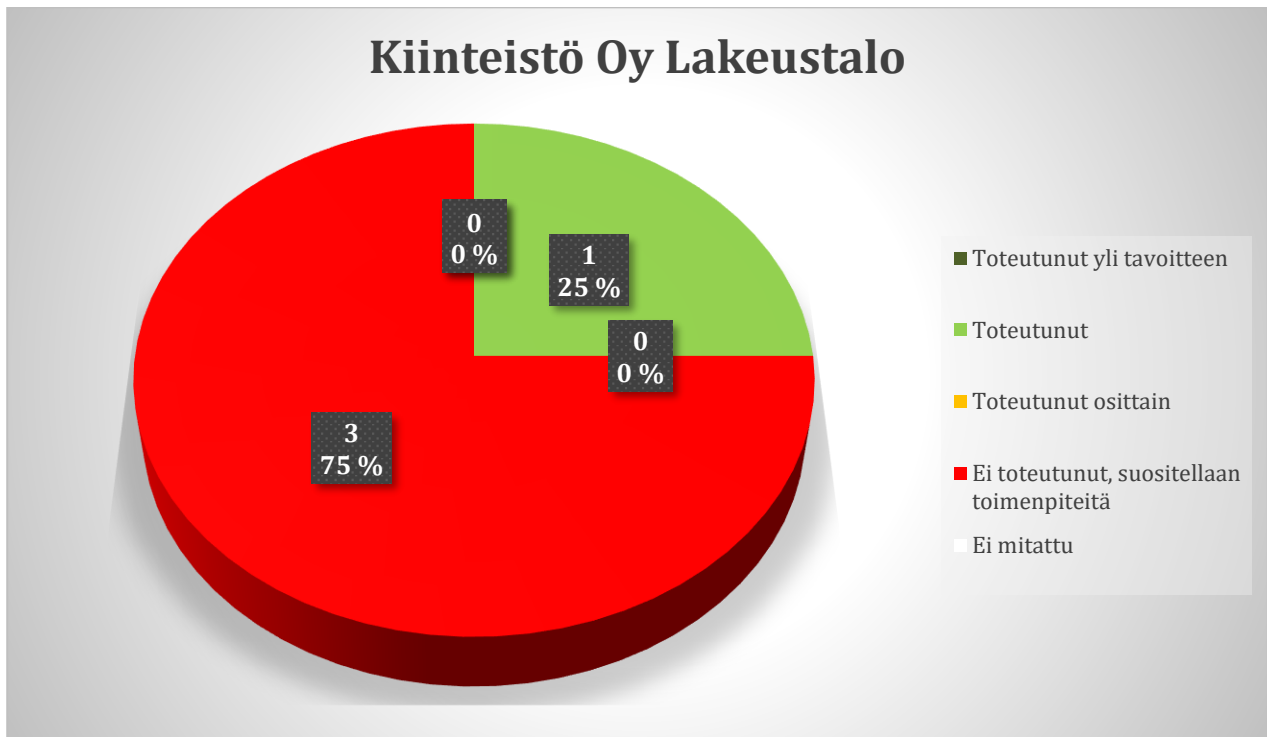
Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Toteutui 17 t€ (2022: -8 t€)	↗
Omavaraisuusaste %	> 50	Toteutui 70,5 % (2022: 64,3)	↗

2.4.4. Kiinteistö Oy Lakeustalo

Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	ei toteutunut -220 t€ (2022: -105 t€)	↘
Omavaraisuusaste %	> 50	ei toteutunut -17,5 % (2022: -14,4%)	↘
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	ei toteutunut 1 % (2022: -1,3%)	↗
Tilojen vuokrausaste %	> 95	toteutunut 99,2 %, vapaana tila C108 n. 30m ² (2022: 95,3%)	↗

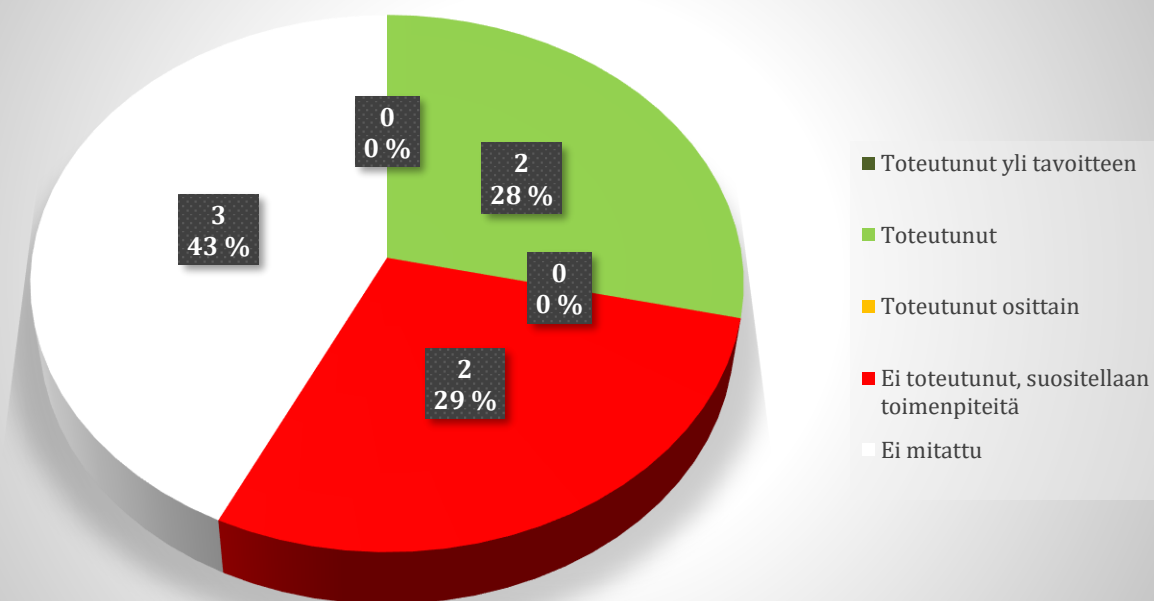

2.4.5. Kiinteistö Oy Limingan Vanamo

Tavoite	Sitova tavoite 2023	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	ei toteutunut -76 t€ (2022: -69 t€)	↘
Omavaraisuusaste	> 50	toteutui 99,4 (2022: 97,1%)	↗
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	ei toteutunut -3,5 (2022: -3,1%)	↘
Kilpailukykyinen vuokrataso		Ei selvitetty	
Kiinteistön arvon säilyminen		Ei selvitetty	
Kiinteistön tilatehokkuuden lisääminen		Ei selvitetty	
Kiinteistön energiatehokkuus paranee		Ilmanvaihdon puhdistus ja säätö 2023	→

Kiinteistö Oy Limingan Vanamo

3. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot

Alla taulukossa tarkastuslautakunnan tärkeimpiä koko kuntaa koskevia huomioita vuoden 2023 aikana esille tulleista asioista.

? **Kuntalaisten hyvinvointia ja elinvoimaista kuntaympäristöä mittaavat mittarit näyttävät nyt huolestuttavilta. Näiden osalta strategisista tavoitteista on saavutettu vain 17 % ja 18%.**

Tilanne on huonontunut viimevuodestakin. Ovatko mittarit ja/tai tavoitteet asetettu tarkoituksenmukaisesti? Näyttävätkö mittarit nyt todellisen tilanteen, mitataanko oikeita asioita vai onko tilanne oikeasti huono? Tilanne on syytä ottaa vakavasti.

? Hyvinvointimittareista puuttuu kokonaan ikäihmiset. Minkälaisilla mittareilla voitaisiin mitata ikäihmisten hyvinvointia? Lisäksi tällä hetkellä hyvinvoinnin mittarit keskittyvät pelkästään vapaa-aikaan.

- ✓ Konsernin yhtiökohtaisissa tavoitteissa on toimintakertomuksessa todettu, että tavoitteet eivät ole toteutuneet. Arvioitavassa joukossa on myös hyviä onnistumisia sen lisäksi, että siellä osittain tavoitteita ei ole saavutettu. Tarkastuslautakunta näkee, että tavoitteet on osittain saavutettu.
- ❖ Lakeustalon tilanne on edelleen huolestuttava. Korko- ja energiakustannukset ovat nousseet. Tilanne vaatii toimenpiteitä ja seurantaa.
- ❖ Edellisestä arviointikertomuksesta osa asioita jäi aikataulun ja vastuun osalta hieman epäselviksi. Tarkastuslautakunta pyytää vastaamaan tässä arviointikertomuksessa esitettyihin kysymyksiin siten, että toimenpiteiden osalta olisi mukana karkea aikataulu ja vastuutus, kuka (tehtävä) tai mikä taho on asian seurannassa vastuullinen. Selkeä aikataulutus ja vastuutus johtaa varmemmin tavoitteiden täyttymiseen.
- ? Toimintakertomuksessa todetaan hyvin: ”Keskeistä hyvän ja kehittämismyönteisen ilmapiirin syntymiselle on hyvä yhteistyö ja keskinäinen luottamus kunnan viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden, kuntalaisten sekä Limingassa toimivien yritysten ja yhteisöjen kesken.” Onko ilmapiiristä, luottamuksesta ja yhteistyöstä tehty arvioita, millä tavalla se nyt toimii? Jos ei, onko sellaista suunnitteilla? Olisiko tässä kehitystarpeita ja jos on, niin minkälaisia?
- ? Limingan kunnan yksi työryhmä on Elinkeino-, kaavoitus- ja maankäyttö -työryhmä. Tarkastuslautakunnalle ei ollut selvää, mikä työryhmän tehtävä ja tavoite tarkalleen on. Onko työryhmässä tehty ryhmän itsearviointia ja jos ei, niin olisiko hyödyllistä tehdä ja tarkastella, miten ryhmä toimii? Tieto ja ymmärrys tästä voisi olla hyödyksi seuraavan kauden luottamushenkilöorganisaation rakennetta ja tavoitteita suunniteltaessa.
- ❖ Tilikauden tulos heikentynyt ja talouden tasapainotusta jatkettava edelleen.
- ✓ Liminka valittiin jo kolmannen kerran Suomen kekseliäimmäksi kunnaksi! Hyvä, parempi. Liminka!

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2023 Limingan kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää edellä mainituista havainnoista kunnanhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2024 syyskauden valtuuston kokouksissa.

Limingassa 2.5.2024

Hanna Luukinen
puheenjohtaja

Kauko Simuna
varapuheenjohtaja

Eero Heikkinen
jäsen

Kati Manninen
jäsen

Ulla Väätäjä
jäsen

Harri Juopperi
jäsen